

Ruana Nga Uusu-uusu A Pol Hurula'aa Hunie A Timoti

?A tei ni e uusue uusu-uusu ienini?

A Pol Hurula'aa ni e uusue uusu-uusu ienini maholo kara'inie oto kei mae. A porona e asu waa'ini'ini nana Kraes hunie mo helisi oto hunge, na e asu to'ohuu nana Kraes oto tara'asi hule aana ha'amangolana mau-meuringe ingeie.

?E uusue uusu-uusu ienini hunie kira tei?

Uusu-uusu ooreta a Pol ienini e uusue hunie tohungana malahune a Timoti. A Timoti ingeie ue wau aana huilume i Epesas i laona po'o ni henue i Esia, aana ko pe'ie soihaada'inge wau aani laeliwalanga, na ha'a-uusulinge, na ha'a-oodohilana mo iini ko ooraha'aa wa ko aehota hiiwalaimoli aana mo ha'a-uusulinge eero-eero.

?Nga taa e rau-reu maholo e uusue uusu-uusu ienini?

Mo Rom kire aasie a Pol Hurula'aa i nume ni ho'o mola aana ko taroha'inie a Jisas. Aana eetana nga maholo mo Rom kire tapolie a Pol Hurula'aa, e ii'o i laona nume ni ho'o hunie ngaeta mo helisi, ta'e lae-lae kire toli'aasie lo'u. Ta'e i purine ngaeta mo helisi lo'u, kire he'i tapolie lo'u. Oto aana ruana nga maholo ienini, a Pol e saie uri mo Rom kei horo'ie oto. Leesie 2 Timoti 4:6. Oto a Pol ko he'i uusu-uusu lo'u hunie a Timoti aana halisi e oono aawala mwana

hiu i purine hutelana a Jisas (67 A.D.).

?E uusue uusu-uusu ienini huni taa?

A Pol e uusu-uusu hunie a Timoti aena aana e ii'o maraana na saena hunie ke leesie a Timoti i na'ona kei mae. Na e uusu-uusu no'one hunie a Timoti aana ko sare ha'asusue saena Timoti aana asunge nana a Aalaha. E unue uri a Timoti ke asu waa'ini'ini nana Jisas mala ngaeta ramo, ma'alana kira tei ko uure honosie. Na a Pol e uusu-uusu no'one aana ko sare pe'ie a Timoti huni ha'a-oodohie ngaeta mo ola nge kire ka'a tohungai oodo oto wau aana soihaada'inge i Epesas.

?Nga taa ni mo pweu ni wala i laona uusu-uusu ienini?

sapesalunge, masanga ha'ike, unulana mo ha'atolanga hunie mwala, Walana God, hiiwalaimolinge ke lae hule i ha'amangolana, iinoni eu'esu to'ohuu

?Nga taa ni ngaeta mo eehu'i tatala i laona uusu-uusu ienini?

2 Timoti 2:15, 2 Timoti 3:16-17

?Nga taa ni mo eehu'i ne'isaenga i laona uusu-uusu ienini?

Mei wala ni saediananga hunie a Timoti

(1:1-2)

A Pol ko lahea God haahie a Timoti, na ko ha'ananau honosie mo ola takalo nge ko hane i laona soihaada'inge.

(1:3—4:5)

A Pol ko uusu-uusu i sulie ii'onga ingeie, na ko unue hunie a Timoti ke pe'ie aana ngaeta mo kele ola.

(4:6-18)

Mei wala ni saediananga ooreta

(4:19-22)

Mei Wala Ni Saediananga Hunie Mwane Saanau A Timoti

¹ Saediananga mwaanieu a Pol, iini nge a God maraana e lio hilisieu uri hunie ne ke ne'i hurula'aa a Kraes Jisas, hunie ne ke taroha'inie maurihe huu e haiholota'inie hunie mo iini kire lado pe'ie Kalena, a Kraes Jisas.

² Na no ko uusu-uusu oto ie huni'o kaleku Timoti, aana i'oe oto mwela maa'i ineu.

No ko eitanaie a God Aamaka na a Kraes Jisas Aalaha ikie uri hahu'ana manata-diananga, na aamasinge, na hanuelamanga ingeie ke ii'o pe'i'o.

O Ke Asu A'aila'a Aana

Nanamanga A Li'oa Maa'i

Huni Houle'inie a Jisas

³ No ko aarenga'i talamu susue rodo na aatowaa, na no ko tohungai sae-saemango haahi'o suli maholo no ko aarea God ineu nge no ko esu nana pe'ie mei manatanga rere'a oto no'one mala mo weuweku kire au'esuie.

⁴ No ko aama-aamasito'o taane aana maholo kure oopa nge o ngarasieu, oto saeku uri ne ke leesi'o ka'u lo'u hunie ne ke saemango.

⁵ No ko aamasito'o no'one aana mei hii-walaimolinge to'ohuu nge a nikemu a Iunis na a pwaa-pwaamu a Lois kire mani to'o aana, na nou saie uri i'oe no'one o to'o aana.

⁶ Oto no ko eitanai'o uri o ke tohungai esu diana pe'ie mei nanamanga nge a God e niie huni'o aana maholo nou hele i pweumu. O ke

asu diana aana mala o ko terehie dunge hunie ke waru diana, na mwaanie o toli'aasie e mwa'a mola.

⁷ Aana ma'unge e ka'a uure ike mwaanie Li'oa Maa'i nge a God e niie mai naka. Ta'e Li'oa Maa'i ko niie nanamanga hunie kie ke adona asunge a God, na hunie kie ke manata diana hunie mwala, na hunie kie ke kineta'inie tolahaka maraaka mwaanie kie dau aaela.

⁸ Oto aena ngeena o ke su'uri masa ni houle'inie a Jisas Kraes oodoie mwala. Na o ke su'uri masa honosieu i sulie uri nou ii'o i nume ni ho'o haahie asunge nana. Ta'e o ke hele ma'uta'a mola aana nanamanga a God, na o ke mwa'e-mwa'e mola ni sapesalu aana o ko taroha'inie Tataroha Diana a Jisas mala ineu.

⁹ Aana a God e ha'a-uurikie na e lio hilisikie oto hunie kie ke ne'i iinoni maa'i ingeie. E ka'a asuie ike mola leune aena aana kie malisi wa uri kie asuie nga mei ola diana adongana. !Ha'ike! Ta'e e oala'inie urine mola aana e tohungai sare ha'adiana'akie. Uure oto wau i na'o na ha'aholanga ha'ike ue, a God e oala'inie oto uri a Jisas Kraes kei ha'adiana'akie oto urine.

¹⁰ Oto maholo ie, a Jisas Kraes e hule oto huni haata'inie aamasinge a God hunikie. A Ha'a-uuritaka, a Jisas Kraes e ha'amangoa oto maenga, na e haata'inie oto Tataroha Diana hunikie, nge ko ha'asineliie saeka, na ko haata'inie tala huni to'o aana maurihe nge e sa'a he'i mango lo'u.

¹¹ A God e lio hilisieu uri hunie ne ke taroha'inie Tataroha Diana ngeena, na ne ke ne'i hurula'aa, na hunie ne ke ha'a-uusulie mwala.

¹² Aena urinena nge no ko sapesalu si'iri ie.

Ta'e nou sa'a roro'a ni masa ike, aena aana nou manata'inie a Jisas, iini nge nou noruto'o aana. Na nou saie uri ingeie e sai kineta'inie walu ola nou ne'i'i i nimana huni lio i suli'i, na kei kineta'i diana aani lai hule aana dinge ooreta.

¹³ Oto o ke lae i sulie mo ha'a-uusulinge to'ohuu nge o rongo'i mwaanieu, na o ke ha'a-a'aila'aa hiiwalaimolinge i'oe aana a Jisas Kraes, na o ke haimaanie manata-diananga ingeie hunie mwala.

¹⁴ Aana a God e niie oto walaimolinge diana i sulie a Jisas ngeena namue. Oto o ke lio i suli diana aana, na a Li'oa Maa'i i lalo aaka kei pe'i'o.

¹⁵ O saie mola uri ahutana mo eesikaelu aana hiiwalaimolinge aana po'o ni henue i Esia nge o ii'o aana ngeena, kire aatopuri eeku mola, hule aana a Pijelas na a Hemojenis ikirerue no'one.

¹⁶ Ta'e a Onesiporas e ka'a toli'aasieu ike, na e tohungai pe'i-pe'ieu tarau na e ka'a masa ike honosieu ma'alana nou o'o'o i nume ni ho'o. Aena urine nge no ko aarea a Aalaha ke ha'adiana'aa uluhe ingeie.

¹⁷ Aana maholo e lae mai hunie huilume paine i Rom, oto e tohungai lo'ohieu oto hiito'o lai hule aana e lio oodoieu.

¹⁸ Na o saie taane no'one mola uri e pe'i-pe'ieu tarau maholo nou o'o'o wau aana huilume i Epesas nge o ii'o aana ngeena. Oto no ko aarea a Aalaha hunie ke ha'adiana'aa na ke aamasie a Onesiporas oto no'one urine aana dinge ooreta.

2

O Ke Ne'i Ramo To'ohuu Nana Jisas Kraes

¹ Oto i'oe, kaleku, o ke a'aila'a aana asunge nana a Aalaha, na ingeie oto ke si pe'i'o aana saena mone hunie ke pe'ikie.

² O rorongoa oto mo ha'a-uusulinge ineu hunie mwala. Oto saeku uri ta'a-ta'a taungei olana lo'u mola nge i'oe no'one o ke ha'a-uusulie mwala aani. Na oto liutaa, o ke ha'a-uusuli aana mo ola ngeena hunie mo mwane ni nou-norue nge o saie uri ikire no'one kire sai ha'a-uusulie ngaeta mwala lo'u eeni.

³ Na mala nga ramo e ka'a sai aapwasu ike aana sapesalunge ta'e ko esu tara'asi mola, nge i'oe no'one o ke asu a'aila'a urine lo'u mala nga ramo diana a Jisas Kraes ma'alana sapesalunge nge ko re'usieu ie ke rau no'one aamu urine.

⁴ Na lo'u, o ke haimaanie no'one tolachana mo ramo, aana ramo nge ko sare da hunie uri aalaha ingeie ke ilenimwa'e pe'ie, e sa'a asuie ike nga kele mei esunge ingeie maraana. Ta'e ramo diana ngeena ko esu tarau mola i sulie asunge nana aalaha ingeie.

⁵ Na ne ke ha'amalaa asunge i'oe lo'u mala nga iini ko sare na'o aana nga halinge. Iinonine e sa'a hahu'ei toolea ike nga waaite na e ka'a lae ike i sulie mo ha'atolanga aana halinge ngeena.

⁶ Na asunge i'oe ke urihana no'one iinoni nge ko esu waa'ini'ini aana hohola ingeie. Iinonine e malisine oto uri ingeie ni kei hola'i ngeue mo ngeulaa aana hohola ngeena.

⁷ O ke lo'onga'i diana i sulie nga taa nge no ko unue huni'o ienini, na a Aalaha kei pe'i'o taane aani haata'inilana saenanaunge i sulie ahutana walu ola ngeena.

⁸ O ke lo'o-lo'onga'inie mola a Jisas, aana ingeie a Kraes, iini a God e haiholota'inie kei ha'a-uurie mo iinoni ingeie. E ha'a-oaie walana mo propet aana e uure mwaanie komu a Deved Inemaui. Na e ta'ela'i mwaanie maenga mala no ko unu-unue oto tarau maholo no ko laenga'inie Tataroha Diana

⁹ Na i tehula'ana Tataroha Diana ngeena mola nge ho'osileku e lae aani iieliheu ie. Ta'e ha'a-uusulinge a God nga walo ho'o-ho'o ha'ike aana.

¹⁰ Aena urine ka'u, ma'alana mwala ko ha'aloieiu mala ie, ta'e no ko ii'o susu mola. Aana tala urine nge no ko pe'ie mwala nge a God e lio hilisire oto, hunie kire ke to'o aana maurihe pe'ie a Jisas Kraes na kire ke ii'o pe'ie aana manikuluha'ana oto di.

¹¹ Mei wala to'ohuu oto ienini.

Mala uri kie ko mae tararuru pe'ie a Kraes, nge kie kei meuri tararuru no'one pe'ie.

¹² Mala uri kie ko ii'o susule'i mola aana hii-walaimolinge ma'alana kie ko sapesalu, nge kie sai aalaha no'one mola pe'ie.

Ta'e mala uri kie ko taateinge'inie uri kie ka'a saie ike a Kraes, nge ingeie kei taateinge'inikie no'one uri e ka'a saikie.

¹³ Ma'alana uri kie ka'a sai hele i sulie mo heiholota'inge ikie, ta'e ingeie kei hele ma'uta'a mola aana mo heiholota'inge ingeie tarau, aana tolahana maraana e ka'a toli'aasie ike hunie ke eero,

wa huni lae aaopa mwaanie haiholota'inge ingeie.

O Ke Ne'i Mwane Au'esu Diana Nge E To'ohie Saena A God

¹⁴ O ke lae pe'i ha'a-ha'a-aamasito'oa kira hii-walaimoli aana mo ola ngeena. O ke ere hiito'o hunire aana nanamanga a God uri kire ke su'uri ere haitelili aana mo ola kire ka'a roro'a ike. Aana tala urine e tohungai aaela oto hiito'o, na e sai waelie mola mo iini ko pwaarongoa mo erenga haitelili urine.

¹⁵ O ke ari'apasie o ke ne'i iinoni au'esu diana, hunie a God ke saemango haahie asunge i'oe. O ke ha'a-uusuli to'ohuu aana walana God, hunie o ke su'uri hii masanga i maana.

¹⁶ O ke ne'i aasie ta'ena nga erenga aaela na mo wala mwaakule i purimu, aena aana mwala ko ere-ere urine, kire ko si oohea oto mwala ha'ataulie a God ni ngeena.

¹⁷ Mo erenga ikire ngeena e urihana mola ho osa nge e ka'a sai mola ike. Ere-erenga e ro mwane, a Haemeneas na a Pilitas, na e urine oto.

¹⁸ Kirerue toli'aasie oto mo erenga to'ohuu, na kirerue ko si lae pe'i unu heiliu mola aana uri ta'ela'inge kira hiiwalaimoli mwaanie maenga e rau oto. Na pe'ie mo wala takalo urine, kirerue ko waelie mola hiiwalaimolinge ngaeta mwala.

¹⁹ Ta'e ma'alana ngaeta mo iini ko ne'isae rue-rua'a urine, soihaada'inge e sa'a rongo ike hunire aena aana soihaada'inge e to'o aana taane pootana nge e ka'a sai esule'i ike. Na a God e uusue mo wala i sulie soihaada'inge ingeie uuri, "A Aalaha e manata'inie taane mo iini

ingeie,” na lo'u uuri, “Ahutana mo iini ko unue uri kire hiiwalaimoli aana a Aalaha, kire ke mani toli'aasie oto mo tolahai ola aaela ikire.”

²⁰ E Timoti, o saie taane uri mo nume paine kira to'o-to'o kire to'o aana mo nime ikire nge kire asui'i aani kol na aani siliva, na ngaeta mo iini kire asui'i mola aani ei wa aani mwakano. Ngaeta mo iini aana mo nime ngeena kire malisine mo maholo roro'a na mo maholo ni ha'ama'unge, ta'e ngaeta mo iini kire ka'a malisine ike mo maholo paine ngeena, aana taungei nime urine mo nime ta'ewau mola.

²¹ E urine no'one mola aana mo iinoni. Mo iini nge kire ko toli'aasie mo tolahai ola aaela ngeena oto ta'ingelu mwaanire, nge kire kei ii'o maa'i oto i maana Aalaha ikire. Mauringe ikire kei to'ohie saena a Aalaha, na kire sai esuie ta'ena nga mei esunge diana oto mola nana.

²² Oto o ke lio talamu mwaanie mo saehanalinge nge ko too-toolea mo saanau, ta'e o ke dau diana mola tarau. Na o ke ari'apasie mola lulu i sulilana oodota'inge, na hiiwalaimolinge i'oe ke susu, na o ke manata diana hunie ahutana mwala, na o ke ii'o ni henuelama mola pe'ie ta'ena nga iinoni. Na o ke hikusie mo iini ko palopaloa a God to'ohuu aani sae manola.

²³ O ke kineta'ini'o mwaanie ta'ena nga ha'a-erenga takalo na mo erenga ta'ewau. Aana o saie oto uri mo erenga urine kire sai esuie mola ha'a-erenga ke paine i matolana mwala,

²⁴ na iinoni eu'esu a God ke su'uri ne'i iinoni ha'a-ha'a-ere. Urine ha'ike, ta'e ke toli rako mola pe'ie mwala, na ke saenanau diana aana tolahai

ni ha'a-uusulinge, na ke su'uri sae-saewasu lauleu.

²⁵ Na iinoni eu'esu a God ke haro kele lae rako mola maholo ko ha'a-oodohie mwala nge kire ko leledie ha'a-uusulinge ingeie. Aana ko urine, ohe a God kei pe'ie mwalana hunie kire ke oolisie lo'onga'inge ikire, na hunie kire ke sai diana aana mo ha'a-uusulinge to'ohuu.

²⁶ A Pwelu Eero-eero ni mola e tapolie mwala ngeena aana lolosilana hune ingeie hunire, na ingeie ni mola ko si deu rarahire uri hunie kire ke dau aaela i sulie nga taa e saeto'o aana. Ta'e mala uri kire kei aehota lio saie mo ha'a-uusulinge to'ohuu, nge luhesilada e sai lae taane mola, na kire sai tehisie mola a Pwelu Eero-eero.

3

Mwala Kei Aaela Oto Liutaa Aana Mo Dinge Ooreta

¹ O ke sai diana aana uri, aana mo dinge ooreta ahutana walu ola kei meni deu aasa oto hiito'o.

² Mwala kei lo'o-lo'onga'inire oto mola maraada. Kire kei ne'i-ne'isae paine oto hiito'o aana to'oha, na kire kei lae-lahera maraada, na kire kei too-tooha'inire oto hiito'o. Kire kei talei ere-ere aaela mola, na kire sa'a totola i sulie ike mo nikada na mo aamada. Kire sa'a paa-paalahea ike nga iini haahie nga mei ola nge niilana e lae oto hunie, na kire sa'a lo'o-lo'onga'inie ike lo'u a God.

³ Kire sa'a saie ike lo'u manata-diananga, na kire sa'a sae-sae aasi ike lo'u hunie nga iinoni. Kire kei eero-eerota'inie mola mwala, na kire sa'a kineta'inie ike tolahada mwaanie aelanga. Kire

sa'a aama-aamasie ike nga iini, na kire kei leledie mola ta'ena nga ola diana.

⁴ Ma'alana mo malahude, ta'e kire kei pwelora mola, na kire sa'a hola'i lo'onga'i ke'u i sulie ta'ena nga ola kire ko sare asuie, na kire kei too-tooha'inire oto e pulo. Kire kei saeto'o aana mola mo ola nge ko da kire ke hii diana, ta'e kire ka'a saeto'o aana ike a God.

⁵ Kire kei lupwe'i esu taane huni haata'inie uri ikire mo iinoni maa'i, ta'e e ka'a to'ohuu ike, na hule aana kire ka'a kele saeto'o aana ike nanamanga a God ke lio i sulie mauriha'ada. Mwala urine, o ke su'uri lae i sulire, ta'e o ke ii'o ha'ataulire mola.

⁶ Ngaeta mo iini aana mwala ngeena kire sai walo liu i matolana mo nume pe'ie ha'a-uusulinge takalo, na kire ko ha'a-olaa mo hu'e nge kire ko ne'i-ne'isae rue-rua'a. Mo hu'e ngeena kire ooraha'aala na kire ko lae mola i sulie ta'ena nga saehanalinge ikire.

⁷ Kire ko eri'apasie taane uri kire ke sai diana aana mo ola oto hunge, ta'e kire ka'a sai deu oodoie ike tohungana saenanaunge aana walaimolinge.

⁸ Mwala nge kire ko lae hailiu i sulie mo hu'e urine, kire ko ere aelasie tohungana walaimolinge, mala a Janis na a Jambris kirerue ere aelasie a Mosis wau i na'o.† Kire ka'a to'o aana ike nga mei lo'onga'inge ke oodo, na

---

† **3:8** 3:8 Laladonga mo Jiu wau i na'o e unue uri a Janis na a Jambris ikirerue e ro mwane aakalohola nge kire pe'ie inemaui mo Ijip huni uure honosie a Mosis. Eksodas 7:22 e ladao maholo ngeena, ta'e e ka'a unue ike satana mo mwane ngeena.

hiiwalaimolinge ikire pweai ola mola ni ngeena.

⁹ Ta'e kire sa'a lae ha'atau ike pe'ie tolahai iinoni aaela ikire ngeena. Aana e sa'a tewa na mwala kei lio saie oto pu'onga ikire, mala ka'u lio sailana a Janis na a Jambris e lae lau-leu mola wau i na'o.

A Timoti Ke Haimaanie A Pol

Aana Taroha'inilana Walana God

¹⁰ Ta'e i'oe, kaleku, o saie oto mo ha'a-uusulinge ineu na ii'olaku e uri taa, na nga moi taa no ko sare asui'i. O lio saie ka'u oto hiiwalaimolinge ineu, na toli-rakonga ineu, na manata-diananga ineu hunie ahutana mwala, na toli-susule'inge ineu aana maholo e aasa oto hiito'o.

¹¹ O saie ka'u mola ha'aloileku e lae na nou sapesalu oto hiito'o mala o leesie aana mo huilume i Antiok, na i Aekoniam, na i Listra. Nou tohungai sapesalu oto hiito'o, ta'e no ko paalahea a Aalaha oto liutaa aana e ha'a-uurieu mola mwaanie walu olana.

¹² Na e to'ohuu oto uri ta'e-ta'ena nga iini ko lado pe'ie a Jisas Kraes na ko sare ii'o maa'i nana, nge mwala kei ha'aloie oto urine.

¹³ Ta'e mwala tata'ala nge kire ko ha'apweue mola mwala, kire kei hunge oto lo'u liutaa. Kire kei aaela oto lo'u, na kire kei lae pe'i eeroa mwala oto hiito'o, ta'e lae-lae na mwala kei haro pwelora lo'u no'one.

¹⁴ Ta'e i'oe, kaleku, o ke hele susule'i mola aana nga taa nge ha'a-uusulilemu e lae oto aana na o hiiwalaimoli oto no'one aana, aena aana o sai diana aameelu oto mo iini melu ha'a-uusuli'o.

¹⁵ O sai diana aana ka'u oto mo Uusu-uusu Maa'i na hule aana o ne'i mwela ue. Na mo ha'a-uusulinge aana kire sai pe'ikie aani lo'onga'inge diana na aani hiiwalaimolinge aana a Jisas Kraes hunie uri a God ke ha'a-uurikie.

¹⁶ Ta'e-ta'ena nga ola i laona mo Uusu-uusu Maa'i, walana God ni ngeena. Na ingeie ni e unue hunie mwala ke uusu-uusu oto i sulie lo'onga'inge ingeie maraana. Oto Uusu-uusu Maa'i e tohungēi diana huni ha'ananaukie, na huni haata'inie mo ooraha'aanga ikie aaka, na huni ha'a-oodohie tolahaka, na huni ha'a-uusulikie aana mau-meuringe nge e oodo i maana God.

¹⁷ Aana ko urine ha'alaa ikie mo iinoni a God kie sai deu diana aani lulu i sulilana mo tolahai ola diana na kei tohungēi melisine oto uri kie ke asuie mo tohungēi esunge diana.

4

¹ Maholo a Jisas Kraes kei ooli lo'u mei mala inemaui, nge ke si leie ahutana mo iinoni, mo iini e mauri ue na mo iini e mae oto. Oto no ko unu tahanga'inie oto huni'o i maana a God na a Jisas Kraes

² uri o ke lae tara'asi oto pe'ie taroha'inilana walana God. O ke laeliwala hunie mwala oto tarau, ma'alana mwala ka'a sare rongo huni'o. O ke ha'a-oodohie tolahada maholo kire ko lae takalo, na o ke haata'inie mo ooraha'aa ikire hunire hunie kire ke aali'u mwaani'i, na o ke ere ha'asusure no'one. Walu ola ngeena o ke asui'i pe'i toli-rakonga, na pe'i ha'ananaunge diana.

³ O ke asu urine, aena aana maholo kei lae ue mai nge mwala e sa'a sare rongo ike hunie

mo ha'a-uusulinge to'ohuu, na kire kei lae mola i sulie saeda maraada. Kire kei lo'ohi ha'a-uusuli ta'ewau mola hunie uri kire ke sai rongoa ha'a-uusulinge nge kire ko sasare rongoa.

⁴ Na kire kei eeli'u mola mwaanie walaimolinge huni rongoa i sulie mo laladonga eero-eero.

⁵ Ta'e i'oe oto o ke lo'o-lo'onga'i diana tarau, na o ke uure a'aila'a mola ma'alana uri o ko lae oodoie lo'u aasanga. O ke lae tara'asi mola pe'ie taroha'inilana Tataroha Diana, na o ke asuie to'ohuu mei esunge a God e niie huni'o ngeena.

⁶ Oto aana ineu maraaku, o saie taane uri mauringe ineu nou niie ka'u oto i na'o mala uuraa'inge hunie a God, na oto ie e hule oto aana leu ooreta, aana e hule oto aana maholo ineu huni mae.

⁷ Na mauringe ineu e urihana no'one halinge. Na nou huru diana aana halinge ngeena, aana ma'alana nga taa e ra'usieu, ta'e nou esu diana mola nana a Aalaha. Oto maholo ie nou hule oto aana ha'amangolana halinge ngeena, aana nou ha'amangoa oto asunge e niie mai hunieu. Nou hele ma'uta'a aana hiiwalaimolinge to'ohuu, na nou lae-lae pe'i ha'a-uusulilana mwala aana.

⁸ Na waaite nge ne kei toolea i maana halinge ngeena e ii'o aakau loosieu oto, aana ineu nou ii'o oodota'i oto i maana God. A Aalaha kei lei oodota'i aana ahutana mwala, na aana Dinge Ooreta ke si waaieu taane. E sa'a da ike leune hunieu hali'ite, ta'e hunie ahutana mo iini kire manata diana hunie na kire ko maa'ohie oolinge ingeie mai.

A Pol E Unue A Timoti

Ke Lae Mai Saana

⁹ Kaleku, saeku hunie o ke dau aahonga oto huni lae mai seeku lau-leu.

¹⁰ A Dimas e toli'aasieu aana ko tohungēi saeto'o aana mo ola aana walumalau ie, na e lae oto aana huilume i Tesalonaeka. A Kresens e lae huni esu nana God aana po'o ni henue i Kalesia, na a Taetas e lae urine no'one hunie po'o ni henue i Dalmesia.

¹¹⁻¹² A Luk mola e si oore mai pe'ieu ie, aana a Tikikas nou uusunge'inie oto wau i seemiu aana huilume i Epesas. Maholo o ko lae mai, o ke toolea oto mai a Mak, aena aana ingeie e sai pe'i diana aana asunge ineu.†

¹³ Na o ke toolea mai mei sala tetewa mwaanie wawai nge nou ha'a-oorea pe'ie a Kapas wau aana huilume i Troas. Na o ke toolea no'one mai mo uusu-uusu hio-hio ineu, oto liutaa mo iini nou tohungēi saeto'o aani nge uusuleni e lae aani te'e-te'ei nanikot.†

¹⁴⁻¹⁵ O ke lio talamu mwaanie ngaeta mwane satana a Aleksanda. Ingeie ngaeta mwane nge e sai esuie ta'ena nga ola oto mola aani aean. E tohungēi waelieu aana e tohungēi sere'inie ha'a-uusulinge ikolu. A Aalaha ke si ha'aletehie taane haahie nga taa e asuie ngeena.

¹⁶ Eetana nga maholo leileku e lae, nga ta'a-ta'a iini e ka'a lae ike mai huni ere ooliteku. !

---

† **4:11-12** 4:11-12 I na'o a Pol na a Banabas kire ere haitelili i sulie a Mak aena aana a Pol e sere'inie a Mak ke lae lo'u pe'irerue a Banabas. Leesie Palonga 15:36-41. Ta'e tatala ie e haata'inie uri kirerue a Pol na Mak ko esu loko-loko lo'u. † **4:13** 4:13 Sa'a mola mo Uusu-uusu Maa'i ngeena nge si'iri kie ko haara'inie aana "Haiholota'inge Lalahu'e."

Ha'ike! Ahutana mwala kire mani toli'aasieu mola, ta'e no ko aarenga'i mola talada, hunie a God ke pulongosie mola takalonga ikire ngeena.

¹⁷ Ta'e a Aalaha e lae pe'i ha'a-urieu na e niie nanamanga hunieu uri hunie ne ke taroha'inie Tataroha Diana hunie mo Aapoloa Aaopa kire ke rongoa. Na e pe'ieu no'one aana maholona hunie kira lei-lei ke su'uri lei mae aaku.

¹⁸ Nou tohungai noruto'o mola aana uri a Aalaha kei lio i suli diana aaku ma'alana mei aaelanga uri taa ke rau lo'u eeku, na ingeie kei tola konieu taane oto ta'au i laona aalahanga ingeie ta'au i Lengi. !Iau! Kie ke ha'amanikulu'aa taraure'i oto di. Ke urine oto.

Mei Wala Ni Saediananga Ooreta

¹⁹ O ke niie mei wala ni saediananga ineu hunie a Prisila na poro ingeie a Akuila, na no'one hunie uluhe ni iinoni a Onesiporas.

²⁰ Mwane oamu a Erastas e ka'a lae ike mai pe'ieu, ta'e e oore mola wau aana huilume i Korinit. Na ngaeta mwane oamu lo'u, a Tropimas, nou lae mwaanie mola wau aana huilume i Maelitas aana mweita'aa ko mata'i hiito'o.

²¹ O ke dau aahonga huni hule mai seeku i na'ona mo waro-warowawai aana ihi'ure mwaanie aasi e mawa honosi'o. A Iubiulas, na a Piudens, na a Laenas, na keni aasikaelu a Klodia, kire ko meni niie no'one mei wala ni saediananga huni'o na hunie kira hiiwalaimoli wau i leune.

²² No ko eitanaie Aalaha ikie ke ii'o i laona manatamu, na hahu'ana manata-diananga ingeie ke ii'o pe'i'o.

**Tataroha Diana i Sulie Aalaha Ikie a Jisas
Kraes
The New Testament in the Sa'a language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Sa'a**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sa'a

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2024 from source files dated 13 Dec 2023

755c0440-93fa-5020-9311-ff68dce92d1d